

Проект закону України «Про вищу освіту» (нова редакція) (№ 9655 від 28.12.2011) розроблено з урахуванням сучасних вимог економіки України, входженням національної вищої освіти до європейського простору вищої освіти та переходу системи вищої освіти до впровадження Національної рамки кваліфікацій.

Проект закону передбачає забезпечення якіснішого стану правового регулювання відносин у галузі вищої освіти. Зміни торкнулися практично всіх статей.

Прийняття законопроекту сприятиме реалізації вперше в Україні єдиного освітнього простору, без якого неможливо ставити питання про визнання у світі українських дипломів, продовження навчання студентів, аспірантів у зарубіжних університетах.

В основі змін такі два підходи:

1) реформування системи вищої освіти відповідно до умов соціально орієнтованої економіки;

2) адаптація до європейського простору вищої освіти.

Зокрема, у проекті закону «Про вищу освіту» (нова редакція):

Структура вищої освіти адаптована до європейського простору вищої освіти, що закладає умови для полегшення визнання дипломів, академічної та професійної мобільності, реалізації можливості освіти протягом життя. Передбачено освітньо-кваліфікаційні рівні вищої освіти: молодший спеціаліст, бакалавр, магістр, а також вводяться освітньо-науковий рівень доктора філософії і науковий рівень доктора наук.

Збільшено строк навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра до півтора-двох років, а в аспірантурі за освітньо-науковим рівнем доктора філософії з – трьох до чотирьох років. Встановлено строк навчання в докторантурі за науковим рівнем доктора наук – три роки. У законопроекті знято обмеження щодо форм навчання за освітньо-науковою програмою доктора філософії і науковою програмою доктора наук.

Змінено назву вченого звання «старший науковий співробітник» на «старший дослідник».

У зв'язку з передачею повноважень Вищої атестаційної комісії України до повноважень центрального органу виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері освіти і науки, внесено зміни до структури законопроекту.

Зокрема, виключено розділ IX «Підготовка наукових і науково-педагогічних працівників» та ст. 19 «Повноваження Вищої атестаційної комісії України» чинного закону.

Ст. 59 «Наукові ступені і вчені звання» розділу IX викладено в новій редакції як ст. 8 «Кваліфікації, наукові ступені» розділу II «Освітньо-кваліфікаційні, освітньо-науковий, науковий рівні вищої освіти. Документи про вищу освіту» і як ст. 49 «Вчені звання наукових і науково-педагогічних працівників» розділу IX «Суб'єкти навчального процесу». Присвоєння вчених звань старшого дослідника, доцента і професора належить до повноважень центрального органу виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері освіти і науки.

Зміст ст. 60 «Спеціалізовані вчені ради» розділу IX викладено в новій редакції в переліку повноважень центрального органу виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері освіти і науки (ст. 17).

Законодавчі норми післядипломної освіти викладено у ст. 10 і передбачають здійснення такої освіти академіями, інститутами післядипломної освіти, структурними підрозділами вищих навчальних закладів, а також відповідними підрозділами наукових і навчально-наукових установ та підприємств з видачею відповідного документа, зразок якого, так само, як і положення про післядипломну освіту, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Змінено підходи до типів вищих навчальних закладів (ст. 23) та створення філій і навчально-консультаційних центрів (представництв) (ст. 28), що є важливим для оптимізації мережі вищих навчальних закладів на підставі узагальнених чинників потенціалу вищих навчальних закладів як умови їх розвитку та підвищення якості підготовки кадрів і результативності наукових досліджень. Інститут, відповідно до міжнародних норм, визначено як структурний підрозділ вищого навчального закладу.

Посилено інноваційну складову діяльності вищого навчального закладу та визначено організаційно-правові форми впровадження інновацій (ст. 60, 61, 62) ***(Основні положення проекту Закону України «Про вищу освіту» (нова редакція) // Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (<http://www.mon.gov.ua>). – 2012. – 10.01).***